5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII.—N-rul 344

DUMINECA 14 DECEMBRIE 1914

ABONAMENTE

ROMÂNIA		STRĂINĂTATE	
Lei		Lei	
4.65	3 luni	10.-	
9.15	6 luni	20.-	
18.—	Un an	40.-	

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu. 11

Buletinul războiului
pe ziua de 11 Decembrie

I. PE TEATRUL OCCIDENTAL. — Este foarte semnificativă, din punctul de vedere moral, în cazul când informaţiunea din sursă italiană e exactă, preocuparea ziarelor engleze privitoare la o eventuală debarcare a germanilor în Anglia. Este aproape absurdă această extraordinară aventură, la care s'ar expune corpul expediţionar german. Totuşi, în urma bombardărei coastei răsăritene engleze, excentricii şi extraordinar de prevăzătorii englezi se ocupă şi de extravaganţa unei incursiuni germane în neatacabila Anglie!

Tot din sursă italiană se zice că francezii ar fi cheltuit până acum cu războiul 8 miliarde 500 milioane de franci. Se vede la ce sume fantastice se vor urca cheltuelile tuturor beligeranţilor până la finele acestui război şi ce despăgubiri neînchipuite va trebui să plătească cei învinşi.

Din sursă engleză se afirmă că în ultimele înpte din regiunea Ypres, aliaţii au pierdut 24000 oameni în trei zile.

Aceste sângeroase pierderi ne face a crede cu tărie afirmaţiunea germană, că în adevăr aliaţii au încercat în ultimele zile o afacere decisivă în Flandra. Comunicatul german din ziua de 10 arată că atacurile în dune lângă Lombaertsyde şi la sud de Bixhoote ale aliaţilor au fost uşor respinse. Lângă Richebourg englezii ar fi fost din nou goniţi în ziua de 9. Germanii au păstrat toate poziţiunile între Richebourg şi canalul Aire-La Bassée, pe cari le luase dela englezi. In regiunea Camp de Chalon francezii desfăşură o vie activitate. Atacurile la nord de Sillery, la sud-est de Reims lângă Sonain şi Perthes au fost respinse de germani. Din sursă italiană, se afirmă că germanii construesc noui vase de război. De câtăva vreme se observă o activitate şi o frequenţă de atacuri neobişnuite în Franţa şi în Belgia. Dar progresele realizate sunt foarte mici.

Comunicatul francez din 10 Decembrie arată că la 9 Decembrie între mare şi râul Lys an fost numai duelnri de artilerie. Intre Lys şi Aisne francezii au respins un atac german îndreptat spre Carency şi au cucerit câteva case la Blagny. In regiunea Lihon francezii au respins 3 atacuri germane. La est de Trancy-le Val francezii au cucerit puţin teren. In Champagne şi Argonnes a fost o luptă cu baioneta lângă Sonain fără ca francezii să fi progresat simţitor.

In resumat, situaţiunea în general rămâne neschimbată. A fost o încercare serioasă din partea aliaţilor de a respinge pe germani, însă fără succes notabil.

II. PE TEATRUL ORIENTAL. Comunicatnl rus din 10 Dec., arată că operaţiunile ruse sunt în general favorabile pe toate fronturile, dar că succesele cele mai însemnate s'au dobândit pe apele Nida, Dunaiet şi în Carpaţi. La Mlawa, germanii au încercat a trece graniţa. Intre Vistnla inferioară şi Pilica toată noaptea şi ziua de 9 germanii au concentrat forţe pentru a trece Bzura şi Rawka, dar că ruşii i-au respins dincolo de aceste ape, în vechile poziţinni. Succesul ruşilor s'ar fi datorit mai ales bateriilor automobile.

Comunicatul austriac de azi arată că în valea Latozcei atacul ruşilor lângă Voloez a fost respins. Austriacii ar fi făcut 300 prizonieri lângă Tenyvesvolegy şi continuă a înainta. La nord-est defilenl Lupkow spre Lisko, austriacii ar fi câştigat teren. Lupte violente continuă lângă Krasno, Jaslo. Tuchov şi pe Dunaieţul inferior. Pe Nida lupta e staţionară. La sud de Tomaszov un atac de noapte al ruşilor a fost respins. Luptele germanilor pe sectorul Ravka-Bzura continuă.

Fenomenul pe care l-am arătat acum o săptămână cu atacurile germanilor, se repetă şi acum. In apropierea graniţelor lor, graţie bogăţiei reţelei de comunicaţiuni, germanii putând mişca rezervele uşor, îşi mută centrul de greutate al luptei, unde voesc, obţin victorii. In interiorul Poloniei însă, lipsindu-le comunicaţiile, nu mai pot face jocul rezervelor şi în mod fatal sunt opriţi şi apoi respinşi. Acum ofensiva lor a atins limita pe Bzura şi Ravka. In Galiţia şi Polonia de sud situaţia e staţionară, totuşi se vede pronunţată ofensiva ruseasoă.

III. PE TEATRUL DE SUD.— Din Serbia nici o ştire. In Adriatica, după o ştire austriacă, un submarin francez ar fi fost scufundat de bateriile de coastă (unde? la Cattaro?) iar un submarin austriac în ziua de 8 ar fi torpilat vasul amiral al escadrei franceze. Stirea nu e confirmată.

IV. IN CAUCAZ ŞI EGIPT.— După o ştire germană, armata turcă destinată pentru liberarea Egiptului, sub comanda lui Djemal paşa a început înaintarea dela Damasc spre canalul Suez în ziua de 8 Decembrie. După o ştire italiană nonile trupe de întăriri australiene cari au sosit zilele acestea sunt în număr de 30.000. Ele cantonează în Cairo; trupele din Noua-Zelanda stau în corturi în deşertul dela picioarele Piramidelor. V.

RAZBOIUL

AUSTRO-GERMANO-RUS

Noui succese ruseşti

Petrograd, 11. — Statul major al generalisimului comunică următoarele: Pe malul râului Bzura, lângă castelul din Jukow, la 5 verste la sud de Sokhaczew, în noaptea de 10, trupele noastre au pus pe fugă forte germane considerabile, cari trecuseră pe malul drept al Bzurei: un regiment german a fost apoape în întregime distrus, pierzând 5 mitraliere, 5 ofiţeri şi 515 soldaţi, cari au căzut în mâinile noastre.

In aceeaşi zi şi toată ziua de 10, germanii au dat o serie de atacuri violente în regiunea Bolinow, cari au fost pretutindeni respinse prin focul contraatacurilor noastre.

Pe malurile râului Pilita, în regiunea oraşului Lodz şi mai jos de acest punct, au fost lupte crâncene, şi în ziua de 10 am reuşit să izgonim pe germani cari trecuseră mai înainte pe malul drept al Pilitei.

Pe frontul râului Nida, în zilele de 9 şi 10, mai multe lupte s'au dat pe toată întinderea frontului cu o învergunare mai violentă pe cursul inferior al Nidei, între Visliţa şi Niunikorzin.

In aceste două zile am capturat în districtul nord de Pinczow 57 ofiţeri şi peste 4.000 de soldaţi; la sud de Pinczow, 8 ofiţeri şi 600 soldaţi.

La sud de râul Vistula, succesele noastre din zilele trecute au mai continuat să ne favorizeze: am mai capturat şi aci 1500 soldaţi.

In Prusia de răsărit, lângă Przemysl şi pe frontul Carpaţilor, nu a fost nici o schimbare esenţială. (Westnik).

Vitejia regimentelor siberiene
— Marile pierderi suferite de germani —

Petrograd, 11. — Oficial. Se semnalează vitejia regimentele siberiene, cari în cele trei nopţi dela 6 la 9 Dec. au pricinuit trupelor germane grozave înfrângeri. Duşmanul încercase trecerea râului zura între Sekhaczet şi locul unde Rawka se varsă în Bzura. In prima noapte, corpurile siberiene au distrus aproape cu desăvârşire şeapte batalioane făcând parte din divizia de Wurtemberg, care a fost adusă pe frontul nostru de curând şi ale căror formaţiuni au fost complectate. In noaptea de 7, două companii duşmane care trecuseră în ajun pe un pod peste râul Piss, au avut aceeaşi soartă.

A doua zi, germanii, ocroţiţi în această regiune de focul artileriei, au reuşit să concentreze din nou pe malul drept două batalioane; dar chiar în noaptea de 9 peste 2000 de prizonieri; în regiunea oraşului Tomaszow şi pe linia râurilor Rawka şi Bzura, lupta mai continuă.

De la 27 Noembrie până la 7 Decembrie am făcut în total 43.500 prizonieri. In interiorul monarhiei se găsesc până acum 200.000 de prizonieri duşmani. (K. B.)

Superioritatea armatei ruseşti

Roma, 10 (sosită 11). — Ziarul „Messaggero" primeşte din Petrograd ştirea că luptele din Polonia fac să se creadă că în curând armata rusească va arăta superioritatea ei asupra celei germane cu toate că germanii au avantagii mari datorite organizaţiunei lor şi comunicaţiilor lesnicioase pe căile ferate. (A. T. I.)

Comunicat austriac

Viena, 11. — Comunicatul oficial din 11 zice: In valea superioară a râului Nagy-Ag, lângă Cekoermezoe, lupta mai continuă nehotărâtă. In ţinutul Latorcei, trupele noastre au respins eri mai multe atacuri cu pierderi mari pentru ruşi; un batalion duşman a fost nisipit lângă Alsovorecko. In valea superioară a râului Ung atacul nostru câştigă tot mai mult teren spre trecătoarea Uzsok. In ziua de 8, 650 ruşi au fost capturaţi printre ţinuturile din Carpaţi.

Luptele din Galiţia mai urmează. Pe râul Nida inferioară, trupele noastre au făcut în ziua de 8, aceste batalioane au fost nimicite, cu toate că descoperiseră de vreme ofensiva noastră la o verstă de transeele lor şi deşi luminau cu proiectoarele lor întreaga localitate şi aruncau şrapnele peste liniile noastre.

Dată fiind învergunarea acestor lupte şi asalturile cu baioneta, pe cari trupele noastre le-au dat în continuu, pierderile germanilor au fost enorme. Noaptea trecută duşmanul a părăsit pe câmpul de luptă peste 1200 cadavre.

Ofiţeri germani făcuţi prizonieri au declarat că nu şi-ar fi închipuit că atacurile noastre puteau să fie atât de viguroase.

In regiunea Mlava, printre mai multe prăzi, am capturat şi numeroase căruţe încărcate cu cadouri de Crăciun, destinate trupelor germane. (Westnik).

Comunicat german

Berlin, 11 (Oficial).—Marele stat major anunţă în ziua de 11 dim.: **Trupele noastre au reluat ofensiva în direcţia Soldau Neidenburg, unde am respins pe ruşi. In luptele care au ţinut mai multe zile la Mlava, o poziţie a duşmanului de lângă Mlava e din nou în mâinile noastre; am făcut în aceste lupte peste 1000 de prizonieri.**

In regiunile Bzura şi Rawka au avut loc asalturi cu baioneta. In mai multe locuri ceaţa nu permite întrebuinţarea artileriei. Pierderile ruşilor au fost mari pe malul drept al râului Piliţa. La sud-est de Tomaszow, ruşii au atacat de mai multe ori, dar au fost respinşi cu pierderi grave pentru ei. Spre sud, situaţia e, în genere, neschimbată. (W. B.)

Retragerea turcilor în regiunea Van

Petrograd, 11. — **Comunicatul statului major al armatei din Caucaz zice: In regiunea Oltinsk, acţiunea se desfăşoară. In ţinutul Sarakamysch, trupele noastre au luat ofensiva şi au alungat ante-gardele otomane pe întregul front.**

In regiunea Van, duşmanul, după o rezistenţă înverşunată, s-a retras, după ce a încercat pierderi considerabile, spre linia Sarai Assurlie. (Westnik).

Schimb de prizonieri şi RANIŢI

Viena, 11. — **Agenţia Ştefani din Roma, telegrafiază că, după ziarul „Idea Nazionale" cercurile Vaticanului asigură că Papa a luat iniţiativa de a obţine din partea beligeranţilor un schimb de prizonieri şi de răniţi, care vor fi în neputinţă de a mai servi sub drapel. Se zice că căţiva beligeranţi au primit această propunere.**

Intre Anglia şi România

Londra, 11. — **Toată presa, fără deosebire de culoare politică, publică articole extrem de elogioase la adresa României.**

Un acord austro-bulgar în chestia Macedoniei

Roma, 10 (sosită 11). — **Ziarul „Stampa" afirmă că Bulgaria ar fi încheiat un acord special cu Austria în privinta Macedoniei. (A. T. I.)**

Luptele din Belgia şi Franţa

In Argonnes şi Flandra

Roma, 10 (sosită 11).—*„Corriere d'Italia" primeşte din Berlin ştirea că în Argonnes germanii sunt aproape de Saint Hubert şi au trecut de înălţimile dela Oise.*

In Flandra, unde aliaţii ocupă încă Ypres, continuă a se da lupte în jurul acestui oraş. (A. T. I.)

Coasta Belgiei din nou bombardată

Roma, 10 (sosită 11). — *Aliaţăeri englezii au bombardat din nou Zeebrugge şi Heust. (A. T. I.)*

Comunicat francez

Paris, 10. (sosită 11). — **Comunicatul oficial din 10, orele 23, spune: Progresele realizate prin atacurile noastre între Meuza şi Argonne au fost aproape toate menţinute. După ultimele ştiri, frontul nostru în această regiune mergea până la reţeaua de sârme de fier a duşmanului la unghiul sudvest al pădurei de Forges, la est de Cuisy, şi până la drumul pădurei din Bouretteilles.**

Nimic de semnalat pe restul frontului. (Havas).

Comunicat german

Berlin, 11. — Oficial. — *Marele stat-major anunţă că în ziua de 11 dim., duşmanul nu a mai reînoit atacurile sale în regiunea Nieuport. In luptele de la Birshote în ziua de 8 am făcut 230 prizonieri.*

Activitatea duşmanului a fost din nou foarte vie în regiunea taberei din Chalons; focul violent al artileriei pe acest front a fost urmat de mai multe atacuri de infanterie lângă Souain şi Perthos şi care au fost respinse. Am pierdut o transee care era necontenit acoperită de focul artilerici duşmane, dar am mai reluat-o spre seară; totuşi această poziţiune a fost părăsită după acest contra atac, de oarece părţi din ea erau aproape nivelate de focul duşmanului; peste 100 prizonieri au rămas în mâinile noastre. (W. B.)

Cum e privită la Berlin politica contelui Tisza

Roma, 10 (sosită 11). — *In cercurile politice din Roma se discută atitudinea Germaniei faţă de România. Ele observă că la Berlin se ştie bine că motivul principal al atitudinei ostile a Romăniei faţă de Austria, este sentimentul de reacţiune iredentistă provocat de răul tratament la care sunt supuşi românii din Transilvania, din partea guvernului ungar.*

Ministrul Tisza a fost şi el o cauză nu mai puţin însemnată a acestui resentiment al opiniunei publice române faţă de Austro-Ungaria, prin străşnica sa politică de maghiarizare. Această politică ce nu a fost nici odată pe deplin aprobată la Berlin, este acum făţiş condamnată.

Cercurile politice din Berlin ar dori acum ca Germania să desfăşoare o acţiune energică pe lângă guvernul austro-ungar, pentru ca Ungaria să facă largi concesiuni naţionale în sens autonom pentru români.

Guvernele dela Viena şi Budapesta se codesc, temându-se că astfel de concesiuni odată acordate românilor, ar putea să ridice din partea celorlalte naţionalităţi fel de fel de pretenţiuni, stârnind astfel o mişcare generală de descentralizare, care ar însemna sfârşitul Austriei actuale şi începutul unei noui Austrii quasi-federative. Impotriva căreia se ridică cercurile dirigiute actuale mai cu seamă din Budapesta. (A. T. I.)

Consiliul de miniştri la Cairo

Roma, 10 (sosită 11).— *Ziarul „Messsaggero" primeşte din Cairo ştirea, că primul consiliu de miniştri al noului regim a desfiinţat funcţia de Marele Cadi. (A. T. I.)*

DIFERITE ŞTIRI

Berlin, 11. — „Correspondenz Blatt" organul sindicatelor lucrătorilor socialişti scrie, vorbind de războiul comercial englez: nu este locul de a vorbi de sansele războiului dar se poate spune celor ce duc în Anglia o campanie de distrugere a existenţei noastre economice că precum a fost până aci tot astfel şi pe viitor toate clasele poporului german vor fi strâns unite în apărarea contra intentiilor engleze. (W. B).

✣

Berlin, 11.— Dobânda la casele de împrumut s'a fixat cu începere de astăzi şi până la nou ordin la 5 jum. la sută.

Pentru împrumuturile în vederea subscrierei la împrumutul de războiu dobânda a fost fixată la 5 şi ½%. (W. B.)

✣

— Un aviator francez a aruncat nişte bombe la Strasburg şi a reuşit să distrugă întrepozitele de grâu.

✣

— Sir Kalloghan a fost numit comandant al flotei britanice.

Proectul de lege excepţională
— Situaţia funcţionarilor particulari —

Intrunirea soc. „Generala" a funcţionarilor comerciali

Un mare număr de funcţionari comerciali s'a întrunit la sediul soc. „Generala" pentru a începe o acţiune energică în vederea votărei unui amendament la *„măsurile excepţionale"* ale guvernului prin care şi funcţionarii particulari de toate categoriile, mobilizaţi, să fie apăraţi de concediere din partea patronilor şi să primească salariul obişnuit.

Intrunirea se deschide la orele 8 jum.

Prezidează d. *C. Păunescu.* D-sa arată importanţa acestei întruniri pregătitoare, menite să asigure o acţiune rodnică, pentru înfăptuirea unei dorinţi a funcţionarilor.

D-l *T. A. Teodoru.* Exprimă mulţumirea că funcţionarii au răspuns în număr mulţumitor, şi explică prevederea pe care a avut-o guvernul, supunând parlamentului, anteproectul „măsurilor excepţionale". Este drept, spune d-sa, ca şi funcţionarii comerciali — floarea vitejilor noştrii ostaşi de azi şi de mâine, cel puţin în caz de mobilizare să fie ocrotiţi de concediere şi să primească salariul obişnuit.

Să cerem dar guvernului această măsură de ocrotire şi prevedere, în numele întregei clase a funcţionarilor şi acum cât e timpul.

D-l *Tem. Alexandrescu* face apel la unirea tuturor funcţionarilor, mai ales că sunt chestiuni vitale pentru funcţionari. Nu trebue să uităm că astă vară funcţionarii plecaţi la luptă s'au văzut la reîntoarcere concediaţi. Şi „Generala" a trebuit să împartă numeroase ajutoare.

D-l *A. Grigoriu.* Relevă privilegiile ce li se ascordă funcţionarilor de stat, atâta timp cât şi funcţionarii comerciali sunt destul de numeroşi, mai nesiguri în funcţiuni şi mai prost plătiţi. Amendamentul despre care vorbea d-l Teodoru ar fi binevenit. Anunţă o mare întrunire pentru Duminică 14 cor. Mai vorbesc d-nii *Axente* şi *Hârsulescu.*

La sfârşit se votează următoarea:

MOŢIUNE

„Funcţionarii comerciali din Capitală întruniţi în număr mare, luând cunoştinţă de anteproectul de lege privitor la măsurile excepţionale, în urma cuvântărilor ţinute, hotărăsc:

„Să intervină pe lângă onoratul guvern ca un amendament să prevadă că ptaronul în timp de mobilizare sau războiu să nu poată concedia funcţionarii particulari de orice categorie, obligat fiind pe tot acest timp să le plătească integral salariile".

Serbia şi Belgia

După ce preamăreşte valoarea şi rezistenţa sârbilor, în lupta lor în contra austriacilor, redactorul politic al ziarului „Le Temps" adaogă următoarele:

„Exemplul Serbiei şi al Belgiei în războiul acesta care va asigura triumful naţionalităţilor, mai dă lumii şi o altă lecţiune morală. Justifică principiul egalităţii între state, principiu care nu vrea să fie recunoscut de aceia cari pretind că statele mici sunt destinate să graviteze în orbita celor puternici. Serbia şi Belgia vor lua parte la tratativele de pace ale viitoarei conferinţe cu aceleaşi drepturi şi în acelaş grad cu ceilalţi aliaţi, cu puterile cele mari.

„Statele mici vor datori Serbiei şi Belgiei această primă şi solemnă demonstraţiune a egalităţii popoarelor, legitimă şi necesară deopotrivă cu egalitatea cetăţenilor".

Birouri pentru fugarii belgieni

Roma, 10 (sosită 11).— *Guvernul belgian va instala la Londra şi cel olandez va instala în Franţa birouri pentru înregistrarea fugarilor belgieni şi pentru scopul de a se înlesni înrolarea acelor capabili să poarte armele. (A. T. I.)*

REPORTAJ POLITIC

Opinia publică românească şi liga italo-română

In cercurile politice se comentează foarte multe constituirea ligei italo-române la Roma.

Este desigur în această manifestare o simpatie dintre Italia şi România, ceva mai mult decât obicinuitele felicitări şi urări între două ţări a căror amiciţie nu a fost turburată niciodată. Dar, că tocmai în acest moment atâţia oameni însemnaţi din Capitala Italiei să se fi gândit la înfiinţarea unei ligi italo-române, aceasta nu se interpretează la noi altfel decât că la Roma se simte că o acţiune politică are să înceapă în curând şi că în această acţiune este nu numai de dorit dar este posibil, chiar probabil ca Italia şi România să se găsească împreună.

Este ştiut că la noi opiniunea publică s'a pronunţat categoric pentru o acţiune alături de Tripla Înţelegere, pentru realizarea aspiraţiunilor naţionale. România fiind, de altfel ca şi Italia, o ţară de opiniune publică, acţiunea ei nu va putea fi de cât conformă cu voinţa opiniunei publice.

In această privinţă am arătat încă de mult, că nimeni în guvern nu s'a gândit vreo dată că s'ar putea ca România să meargă acolo unde nu vrea să meargă, şi am arătat la timp că în consiliul de Coroană ţinut la Sinaia, primul ministru cel dintâi a ridicat chestiunea necesităţei unui acord între voinţa naţiunei, între glasul opiniunei publice şi acţiunea ţărei.

Este deci învederat că acţiunea României, atunci când momentul oportun va fi sosit, va fi conformă cu manifestarea categorică a opiniunei publice adică alianţa cu Tripla Înţelegere pentru a intra în războiu contra Austro-Germanici.

Aşa s'au pronunţat şi partidele politice de opoziţie prin declaraţia citită de d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, la Cameră şi prin recenta declaraţie făcută de d. Al. Marghiloman, şeful partidului conservator, în sânul comitetului executiv.

Aşa fiind, singura explicaţie pe care opiniunea noastră publică o dă manifestaţiilor ce se fac la Roma pentru România, este că şi Italia este gata să intreân acţiune contra Austrici şi Germaniei, deşi limbagiul oficial al guvernului italian rămâne favorabil neutralităţei, până la alegerea ceasului intrărei în acţiune.

In cercurile noastre politice fără deosebire, se vede cu bucurie perspectiva ca în loc să intrăm singuri în campanie, să intrăm împreună cu Italia şi astfel acţiunea noastră să aibă un caracter şi mai determinant. Şi dacă până la ultimele manifestaţiuni dela Roma erau încă unii cari se îndoiau de voinţa Italiei de a eşi din neutralitate şi se temeau de misiunea principelui Bulov, acum nu se mai îndoeşte nimeni. Toţi îşi zic că nu ar fi fost posibil ca cei din Roma să ne arate o amiciţie aşa de expansivă dacă ar fi crezut posibil ca într'un viitor apropiat cele două ţări să fie în divergenţă: România în războiu în contra Austriei şi Italia neutră.

Este adevărat că în declaraţiile oficiale ce se fac în Italia şi în cele ce se publică în unele ziare italiene, se spune că înarmările Italiei se fac pentru ca Italia să-şi poată apăra interesele cu ocazia lichidărei războiului actual. Cercurile noastre politice însă, consideră această justificare ca o simplă formulă diplomatică, pentru că, ar fi o socoteală cu totul greşită din partea acelei ţări care ar crede că va putea să-şi valorifice interesele fără să fi luat parte serioasă la războiu. Nici odată combatanţii cari au făcut jertfe mari nu vor primi, nici cei dintr'o tabără, nici cei din cealaltă tabără, ca jertfele lor să slujească altora.

I. Fermo

INSEMNARI ASUPRA RAZBOIULUI

Dezastrul Austriei în Serbia

Senzaţionalele destăinuiri ale d-lui Giolitti, în Camera Italiană, ne-au dovedit intenţiile Austriei de a declara războiu Serbiei încă de prin August 1913, adică după Pacea de la Bucureşti.

Stim acum că Italia şi Germania au împiedicat atunci acest atac.

Asasinarea Arhiducelui Franz Ferdinand în Iunie trecut a fost pretextul Ultimatului din 23 Iulie, ale cărui urmări le suferă întreaga lume.

Marele Imperiu Austro-Ungar voia să dea o pedeapsă—aşa s'a exprimat Ball-Platz de la Viena — micei Serbii, pentru că chiar Regele, sau Principele Moştenitor ar fi fost instigatorii, de nu complicii asasinilor de la Serajevo!! Prin urmare, o armată de milioane de oameni porneşte lupta—ca să dea o lecţie—contra unei armate de vreo 300.000 soldaţi, care abia terminase al'doilea războiu balcanic.

Lumea se aştepta ca Austriacii să facă o plimbare pentru a cuceri Serbia şi a o supune. Belgradul a fost bombardat şi aproape distrus. Capitala s'a transportat la Nisch şi istoviţii Sârbi au luptat, au luptat mereu cu curaj, cu vitejie, cu înverşunare ca nişte eroi. Dar ce puteau să facă în potriva unei atât de puternice armate!

Austriacii însă stăteau pe loc înaintea Capitalei sârbeşti.

In fine — după aproape patru luni de războiu — Belgradul a fost cucerit! Bucurie sgomotoasă la Viena a produs victoria colosală a armatei imperiale, care înainta învingătoare înlăuntrul ţării.

Toţi amicii eroicei Serbii tremurau de groază, gândindu-se că şi această ţară are să aibă soarta nemiloasă a nenorocitei şi vitezii Belgii. Insă Sârbii au luptat şi cu mai mare vitejie, şi cu mai mare îndârjire — lupta pe viaţă şi pe moarte, adică pentru independenţă şi libertate dând puteri supraumane! Din învinşi, Sârbii devin învingători, resping pe inamic din părţile ocupate şi — fapt mai însemnat — îi izgonesc din Belgrad, asa că astăzi nu mai este picior de soldat austro-ungar pe teritoriul sârbesc.

Regele Petru a putut reintra în Capitala sa — unde nu a găsit de cât ruine, însă reintră victorios, după ce armatele sale au făcut mii de prizonieri, luând tunuri, şi muniţiuni numeroase.

Pe de altă parte o telegramă din Viena anunţă că „pentru moment" Austria renunţă la pedeapsa şi lecţia ce voia să dea Servici. Sic!

Este probabil că şi „pentru motive strategice" Imperiul Austro-Ungar va renunţa cu desăvârşire a mai încerca de a şuprima de pe harta Europei acest mic dar viteaz popor.

M. G. Holban.

Bucureşti, 13 Decembrie.

Dreptul la existenţă

S'a discutat în aceste vremuri de repetite ori chestiunea dreptului la existenţă a popoarelor mici, — şi aceasta în legătură, mai întâi şi mai întâi, cu atacurile îndreptate împotriva neatârnărei, şi chiar a existenţei, Belgiei de o parte, Serbiei de alta. Cugetări luminate şi generoase s'au rostit şi au arătat cum şi popoarele mici îşi au menirea lor pe această lume, cum şi ele aduc la progresul omenirei o contribuire pe care n'ar putea s'o aducă singure popoarele numeroase, — pe care aceste popoare ar înăbuşi-o, dacă ar căuta să înglobeze toate naţiunile mici în sânul lor.

Chestiunea ne interesează foarte de aproape şi pe noi, — dar nu atâta ca stat mic, cât ca naţiune susceptibilă de a deveni un popor mare. In adevăr, sunt popoare mici, dar sunt şi numai *state* mici, prin faptul că ele nu cuprind între hotarele lor întregimea naţiunei, a poporului ce reprezintă. Un astfel de stat este şi Serbia, dar suntem mai aleş noi, România.

Nu se poate zice că poporul sârb este un popor mic. Numărul lui trece de 10 milioane şi teritoriul ce ocupă este compact, deşi sfâşiat. Acest teritoriu odată unit, desvoltarea naţiei sârbeşti poate să ia un astfel de avânt, încât într'un viitor nu prea depărtat să se poată chema şi ea un popor mare.

Cu atât mai mult românii. Neamul nostru ocupă un teritoriu egal cu acela al unora dintre statele mari, — teritoriu ce poate cuprinde şi hrăni o populaţie îndoit şi întreit poate, cât cea de astăzi. Numărul celor ce se mărturisesc români trece de 14 milioane, — şi nu este mult timp de când unele din popoarele mari de astăzi nu numărau mai mult. Să se compare apoi în ce proporţie a crescut populaţia României libere şi acea a provinciilor subjugate, şi să se tragă şi de aci concluzii asupra desvoltărei pe care ar lua-o o Românie liberă mare.

Un popor mic este poporul maghiar. Nici dreptul lui la existenţă nu poate fi contestat. Dar, dacă se contestă dreptul poporelor *mari* de a atenta la existenţa celor mici şi de a căuta să le înghită, cu atât mai mult se va găsi monstruoasă o tendinţă a unui popor *mic* de a căuta să crească în chip nefiresc, prin înglobarea neorganică a unui popor de rasă străină de o parte, prin supunerea cu silnicie a unor crâmpeie din altfel de popoare, de altă parte.

Maghiarii s'au înmulţit, în chip artificial, pe hârtie, înglobând în statisticile lor milioane de nemaghiari: mai întâi pe toţi numeroşii evrei, cari totuşi formează un popor deosebit, cu caracter etnic special ce n'are a face nimic cu acela maghiar, — apoi pe toţi acei români, slovaci, ruteni, sârbi, cari declară că — vorbesc ungureşte.

Maghiarii se pot înmulţi pe teritoriul lor etnic, şi în chip firesc, — dacă vor avea această vitalitate. Ei se pot prevala de dreptul la existenţă al popoarelor mici, şi nimeni nu le va contesta acest drept. Insă *numai* pe acesta.

In definitiv, drepturile la existenţă ale popoarelor n'au să se afirme atâta prin discuţiune, cât prin făptuire. Făptuirea aceasta poate să fie de diferite feluri şi nu în totdeauna numai războinică; dar uneori necesarmente şi războinică. — Noi unii, românii, de la nici un fel de astfel de făptuire n'avem să ne dăm îndărăt ca să ne afirmăm şi să ne asigurăm dreptul existenţei noastre integrale.

Secţiunile
„Ligei culturale" contra comitetului central

— Moţiunea secţiei din T.-Jiu —

„Secţiunea Ligei Culturale din T.-Jiu, întrunită în adunare generală la 10 Decembrie, luând cunoştinţă de manifestările preşedintelui şi a o parte din membrii comitetului central şi considerând că aceste manifestări sunt dăunătoare menirei Ligei cât şi bunului ei nume, cu părere de rău crede de a sa datorie să desaprobe pe astfel de conducători, cari în împrejurările de faţă ar trebui să fie nesovăitori cu gândul şi cu fapta pentru pregătirea naţiunei româneşti de pretutindeni spre supremul moment al realizări idealului ei, cu nobile sacrificii din partea tuturor."

Un mare pericol

Ziarul „Universul" a publicat în numărul de Joi 11 Decembrie o telegramă din Roma, în care se spune că Papa a luat iniţiativa de a obţine din partea beligeranţilor un schimb de prizonieri şi de răniţi, care vor fi în neputinţă de a mai servi sub drapel. Se zice că căţiva beligeranţi au primit această propunere.

Ştirea aceasta a produs o adâncă mâhnire în sufletele tuturor celor ce au inimă şi simţ omenesc. Ea a umplut de groază pe toţi aceia cari văd în războiu o crimă, o nelegiuire, o ruşine a omenirei